

Huzur'u Tanpınar'da bulanlar

HUZUR, son yıllarda Ahmet Hamdi

Tanpınar'ın en çok okunan, sözü edilen, övülen ve yeniden moda olan romanı.

Tanpınar adı **Huzur**'la özdeşleşti. Diğer romanları, şiirleri, edebiyat tarihi gölgede kaldı.

Abdullah Uçman/Handan İnci'nin hazırladığı

"Bir Gül Bu Karanlık

Üzerine

Yazılanlar- (*) kitabı tek romana odaklanmış kolaycı okuru, eksik yorumlardan, sığ değerlendirmelerden kurtaracak malzemeyi içeriyor.

Sanırım değişik kuşaklardan, değişik anlayışlardaki yazarların düşünceleri, **Tanpınar**'ın ayrı yanlarını tanımanıza imkân veriyor.

Tanpınar'ı bir cemaat ya da aşiret mensubu gibi okumak/sevmek saplantısından kurtulmamızda/kurtulmanızda bu yazıların çok büyük bir görevi yerine getirdiğine inanıyorum.

Bir yazarın ardındaki efsane onu okunur kılar, moda yapar, aynı **Tanpınar**'da olduğu gibi.

Ancak **Tanpınar**'ın romanını, düzyazılarını, Türkiye'nin toplumsal, siyasal ve edebi tarihi içinde okumak gerekir. Türkiye'nin ve batının kültür tarihini bilmeden, ona yaklaşmak insanı yanlış anlamalara, hatalara sürükleyebilir. Bence o, donanımlı bir okurun yazarıdır.

"Bir Gül Bu Karanlık

Üzerine kitabında toplanan 100 yazıdan bir **Tanpınar** edebi portresi çıkarabilirsiniz. Ancak bir iki yazıdan sonra umutsuzluğa da kapılabilirsiniz, **Huzur**'a saplanıp kalmanın yetersizliğini fark etmenizden kaynaklanan bir umutsuzluktur bu.

Bazı yazarlar, romancılar, şairler vardır ki, onun eserlerinin tamamını okumadan, bir tanesini doğru dürüst anlamak mümkün değildir. İşte **Tanpınar**, bu tür yazarlardandır.

★ ★ ★

TANPINAR bakın bir söyleşisinde ne diyor:

"Teklif ettiğim şey ne türbedarlık, ne de mâzi hırdavatçılığıdır. Bu toprağın macerasını ve

Doğan HIZLAN

B A K I Ş
dhizlan@hurriyet.com.tr

kendi maceramızı bilmek, onun içinden büyüme, onun içinden tabii şekilde yetişmek ve garplı anlayışla, garplı ustaları severek eser vermektir."

O, bize özgü bir sentezin ustasıdır. Sesler, renkler, minyatürle resim, bir peşrevle bir senfoni

onda karmaşaya dönüşmez, özgün bir beğeniyi oluşturur.

Onu önemli kılan, birçok kişinin bunu yöntem olarak benimseyip, üstesinden gelemeyişidir.

İyi yazarların çoğu, gerçek yerlerini, iyi yazılar aracılığıyla, öldükten sonra bulurlar. O da böyle biriydi.

Garp gerçekten onun için önemliydi. Bütün öğrencilerine, anlattıklarını geliştiren, ona boyut kazandıran yabancı dildeki eserleri tavsiye ederdi.

Kendini nasıl tanımlıyor? Bulduğu yeri kendi roman kahramanlarından biri gibi anlatıyor:

"Türkiye'de her şey politika mücadelesi. Ben ise eserimde Türk politikasını, hakiki Türk politikasını görüyorum. Sağ taraf beni kâfi derecede kendilerinden, kâfi derecede inhisarcı, kâfi derecede cahil görmüyor. Sol bana düşman. Benim kültür seviyemde olanlar ise frenklerde benden iyisini buluyorlar. Bütün bunlar Yahya Kemal'in gazele hicretini çok iyi anlatıyor. (...)"

Bu alıntının ardından, **Uçman/İnci**'nin kitabında yer alan **Selâhaddin Hilâv** ile **Hilmi Yavuz**'un tartışmasını okuyun. Onlar size tarafsızlığı değil, taraf seçmeyi öneriyor. Böylece de değişik bir **Tanpınar** kimliğine ulaştırıyorlar.

★ ★ ★

TANPINAR'a çok yönlü bakmanızı sağlayacak önemli bir yazılar toplamı.

Dileğim birçok şair, yazar için de bu tür kitapların yayınlanması.

* (Bir Gül Bu Karanlık-Üzerine Yazılanlar-Hazırlayanlar: Abdullah Uçman/Handan İnci, Kitabevi Yayınları.)

